

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 15 вересня 2021 р. № 957
Київ

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

№ 483 від 26.04.2022

№ 979 від 30.08.2022

№ 1386 від 29.10.2025}

Відповідно до [частини другої](#) статті 26 Закону України “Про повну загальну середню освіту” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти](#), що додається.

2. Установити, що під час організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти висновки інклюзивно-ресурсних центрів, видані до набрання чинності цією постановою, є чинними до закінчення строку їх дії або до видачі нового висновку інклюзивно-ресурсним центром в установленому порядку.

3. Визнати такими, що втратили чинність:

[постанову Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872](#) “Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2011 р., № 62, ст. 2475);

[постанову Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588](#) “Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2017 р., № 67, ст. 2004).

4. Ця постанова набирає чинності з 1 січня 2022 року.

Прем'єр-міністр України

Д.ШМИГАЛЬ

Інд. 73

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 вересня 2021 р. № 957

ПОРЯДОК **організації інклюзивного навчання у закладах загальної** **середньої освіти**

1. Цей Порядок визначає організаційні засади інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами за інституційною (очною (денною) формою здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти (далі - заклади освіти).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можливе застосування дистанційно-очної (змішаної) форми здобуття освіти.

{Пункт 1 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

Дія цього Порядку не поширюється на спеціальні класи закладів загальної середньої освіти, спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри, крім інклюзивних класів зазначених закладів освіти, створених на період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

{Абзац третій пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 30.08.2022}

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

адаптація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - адаптація) - зміна методів і способів навчання, рівня складності завдань з урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами (далі - учні) без зміни загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

медіатека - бібліотека цифрових носіїв інформації або комп'ютерного та мультимедійного обладнання, підключеного до Інтернету, що використовується під час освітнього процесу;

модифікація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - модифікація) - зміна змісту (шляхом спрощення, виключення, об'єднання тощо) навчання з урахуванням особливих освітніх потреб учнів із зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

оцінка потреби учня в наданні підтримки (далі - оцінка) - процес визначення потреби учня в наданні йому підтримки в освітньому процесі та її рівня;

рівні підтримки - обсяг тимчасової або постійної підтримки учнів в освітньому процесі відповідно до їх особливих освітніх потреб, що надається в закладі освіти;

ресурсна кімната - спеціально облаштована кімната (частина кімнати), що має відповідний розподіл функціональних зон, призначена для розвитку учнів з особливими освітніми потребами, гармонізації їх психоемоційного стану та психологічного розвантаження, надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”.

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють для учнів умови для здобуття освіти на рівні з іншими здобувачами освіти шляхом:

належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного, методичного забезпечення закладів освіти;

підвезення учнів до закладів освіти і у зворотному напрямку;

забезпечення доступності території закладів освіти, будівель, споруд та приміщень для учнів, забезпечення універсального дизайну закладів освіти. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення закладів освіти неможливо повністю привести у відповідність з потребами учнів, здійснюється їх розумне пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості таких учнів, зазначені в їх індивідуальній програмі розвитку;

забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітню програму, відповідно до [Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 2, ст. 85);

облаштування та обладнання ресурсної кімнати та медіатеки;

залучення фахівців (із числа працівників закладу освіти та/або додатково залучених фахівців) для надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги) відповідно до потреб учнів;

забезпечення доступу учнів до Інтернету, а також за потреби до термінального та спеціального допоміжного обладнання.

4. Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється згідно з [Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти](#), затвердженим МОН.

5. Керівник закладу освіти на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (далі - висновок), утворює інклюзивний клас та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого інклюзивно-ресурсним центром.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування)

внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку.

{Пункт 5 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

6. За наявності в закладі освіти кількох класів із здобувачами освіти одного року навчання учні розподіляються пропорційно між такими класами з урахуванням рівнів підтримки, визначених згідно з **додатком 1**, а саме:

не більше одного учня, який потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;

не більше двох учнів, які потребують третього рівня підтримки;

не більше трьох учнів, які потребують другого рівня підтримки.

Учні, які потребують першого рівня підтримки, розподіляються між класами без урахування кількості таких осіб.

До з'єданого класу (класу-комплекту) учні зараховуються без урахування кількості таких осіб.

За умови наявності в населеному пункті одного закладу освіти учні розподіляються між класами такого закладу освіти без урахування кількості таких осіб.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

7. Для учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі, керівник закладу освіти формує команду психолого-педагогічного супроводу (далі - команда) та забезпечує її роботу в закладі освіти. До складу команди залучаються фахівці інклюзивно-ресурсного центру, які брали участь у проведенні комплексної оцінки. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) засідання команди можуть проходити в режимі он-лайн та/або у змішаному очно-дистанційному форматі.

{Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

8. Для учнів, у яких виникають труднощі під час навчання та які потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, за рішенням закладу освіти надається підтримка першого рівня.

Рішення закладу освіти про надання підтримки першого рівня приймається на основі рішення команди, яка проводила оцінку та визначила потребу у наданні підтримки першого рівня, що відображається у протоколі її засідання за формою, визначеною **додатком 2**, або висновку інклюзивно-ресурсного центру.

Команда проводить оцінку на основі відповідної письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня, що складається у довільній формі.

Припинення надання підтримки першого рівня здійснюється за рішенням команди та/або письмовою заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня.

9. Для інших учнів рівень підтримки забезпечується відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру.

У разі відсутності у висновку інклюзивно-ресурсного центру інформації про рівень підтримки учня рівень підтримки визначається командою за участю представника інклюзивно-ресурсного центру, що видав такий висновок, та з урахуванням складності порушень учня.

10. Для організації інклюзивного навчання учня команда протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за формою, визначеною [додатком 3](#).

Індивідуальна програма розвитку підписується всіма членами команди, одним з батьків (іншим законним представником) учня та затверджується керівником закладу освіти.

Індивідуальна програма розвитку переглядається не рідше ніж двічі на рік та повинна враховуватися педагогічними працівниками під час освітнього процесу в інклюзивному класі.

Індивідуальна програма розвитку зберігається в особовій справі учня три роки. Батьки (інші законні представники) учня можуть отримати копію індивідуальної програми розвитку на вимогу.

У разі відрахування, переведення учня до іншого закладу освіти копія індивідуальної програми розвитку подається батьками (іншими законними представниками) учня до закладу освіти, де він продовжує здобуття освіти.

11. Учні відповідно до рівня підтримки та індивідуальної програми розвитку надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) у вигляді занять.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися в індивідуальній чи груповій формі.

Кількість осіб під час групових занять становить від двох до восьми з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (однорідності порушень розвитку, віку тощо).

Проведення занять в індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку особи.

Керівник закладу освіти або уповноважена ним особа складає та затверджує розклад проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг).

Розклад занять узгоджується з розкладом навчальних занять класу, в якому навчається учень, складається з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, затверджується керівником закладу освіти і не може призводити до перевантаження учнів.

Факт проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) фіксується у журналі обліку проведення (надання) психолого-педагогічних та

корекційно-розвиткових занять (послуг), форма якого визначена у [додатку 3¹](#) до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531), - із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2025 р. № 1386.

{Пункт 11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1386 від 29.10.2025}

Зазначений журнал ведеться в паперовій або електронній формі відповідальними працівниками.

{Пункт 11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1386 від 29.10.2025}

Батьки (інші законні представники) учня підтверджують факт проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) у паперовій або електронній формі.

{Пункт 11 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 1386 від 29.10.2025}

12. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися у ресурсній кімнаті, медіатеці закладу освіти.

Для учнів, що потребують тимчасового психологічного розвантаження або усамітнення, в ресурсній кімнаті створюється окрема зона, яка використовується незалежно від розкладу занять.

Ресурсна кімната може використовуватися усіма учнями закладу освіти.

Учні можуть перебувати в ресурсній кімнаті та медіатеці винятково у супроводі педагогічних працівників, асистента учня або залученого фахівця, що проводить (надає) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги).

13. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться фахівцями із числа педагогічних працівників закладу освіти, педагогічними працівниками вчителями-дефектологами (вчителем-логопедом, сурдопедагогом, тифлопедагогом, олігофренопедагогом), які введені до штату закладів освіти відповідно до типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти та/або додатково залученими фахівцями, з якими заклад освіти або відповідний орган управління у сфері освіти укладають цивільно-правові договори. Умови оплати праці за проведення (надання) психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та перелік фахівців, які можуть їх проводити (надавати) у закладах освіти, визначено [Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами](#), затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) можуть проводитися фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, зокрема з числа тих, що вимушені

були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

{Пункт 13 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

{Пункт 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022}

14. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять для учнів становить від 20 до 25, а групових - від 35 до 40 хвилин.

15. Для учнів може складатися індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план повинен містити, зокрема, інформацію про назву закладу освіти, прізвище та власне ім'я учня; клас, в якому він навчається; цілі виконання та строк дії індивідуального навчального плану; загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу); інформацію про адаптацію чи модифікацію змісту освітніх компонентів освітньої програми, послідовність, форму і темп їх засвоєння, очікувані результати навчання.

Форма індивідуального навчального плану визначається закладом освіти.

Індивідуальний навчальний план складається командою за участю педагогічних працівників, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси), у взаємодії з учнями та/або їх батьками (іншими законними представниками), схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується одним з батьків (іншим законним представником) учня.

16. Інклюзивне навчання учнів, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

17. Організацію інклюзивного навчання учнів забезпечує асистент вчителя, посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, що затверджується керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства.

В освітньому процесі індивідуальні соціальні та соціально-побутові потреби учнів забезпечуються асистентом учня. Асистентом учня може бути один з батьків (інший законний представник), особа, уповноважена ними, або соціальний працівник, що надає послугу супроводу під час інклюзивного навчання.

Умови допуску асистента учня до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього визначаються МОН.

18. Для дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних або мають порушення зору, слуху, у закладі освіти можуть надаватися інші соціальні послуги із переліку базових соціальних послуг відповідно до [Закону України](#) "Про соціальні послуги" та згідно з державними стандартами надання відповідних послуг, затвердженими Мінсоцполітики, в тому числі послуги фізичного

супроводу осіб та переклад жестовою мовою. Керівник закладу освіти створює умови для надання таких послуг у закладі освіти на підставі письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня не пізніше ніж за два робочих дні після подання такої заяви.

19. Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівнях початкової та базової середньої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 “Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти” (Офіційний вісник України, 2003 р., № 17, ст. 776; 2019 р., № 69, ст. 2404; 2020 р., № 87, ст. 2801).

20. Для учнів, які навчаються в різних інклюзивних класах одного або різних років навчання, для проведення занять, вивчення навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, у тому числі вибіркових, можуть формуватися та функціонувати інклюзивні міжкласні групи.

Під час формування таких груп враховуються індивідуальні програми розвитку. Кількість учнів в інклюзивній міжкласній групі повинна становити не більше дванадцяти. На період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можуть формуватися тимчасові інклюзивні міжкласні групи.

{Абзац другий пункту 20 в редакції Постанови КМ № 483 від 26.04.2022}

Учні за заявою одного з батьків (іншого законного представника) зараховуються до групи подовженого дня. Утворення та організація діяльності груп подовженого дня у державних та комунальних закладах загальної середньої освіти здійснюється відповідно до [порядку](#), затвердженого МОН.

21. Оцінювання результатів навчання учнів у закладах освіти здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Після завершення навчання учні отримують документи про освіту державного зразка відповідно до [зразків документів про загальну середню освіту](#), затверджених МОН.

22. Заклади освіти організовують інклюзивне навчання учнів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Додаток 1
до Порядку

РІВНІ
підтримки в освітньому процесі у закладах загальної середньої
освіти

Рівні надання підтримки	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізм її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для навчання	Облаштування освітнього середовища	Проведення поточного, семестрового та річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації
-------------------------	---------------------	------------------------------	------------------------	---	--	--	------------------------------------	---

Перший
рівень

(надає на підставі
ся проведення
учням з оцінки потреби
особли учня в наданні
вими підтримки у
освітні закладі освіти та
ми протоколу про її
потреб проведення
ами (додаток 2 до
(далі - Порядку
учні), організації
які інклюзивного
мають навчання у
трудно закладах
щі І загальної
ступен середньої освіти)
я наявність бар'єрів
прояву (відповідно до
нокі, однієї або кількох
незнач сфер розвитку),
ні) що
перешкоджають
успішному
функціонуванню
(навчанню/заємод
ії/ ігровій
діяльності/
мобільності) в

не без
створюєть додатков
ся ого
інклюзивн фінансува
ий клас ння

передбача
ється:
-
проведенн
я оцінки
потреби
учня в
наданні
підтримки
у закладі
освіти
- надання
учням, які
мають
труднощі
І ступеня
прояву,
підтримки
в
освітньому
у процесі;

підтримка передбачає:
в освітньому процесі ініціюєтьс
я та надається
силами та
ресурсами
закладу
освіти за
заявою
одного з
батьків
(іншого
законного
представн
ика) учня:
керівник
закладу
освіти
утворює
команду
психолога
- педагогічн
ого

розроблення
та виконання
індивідуальн
ої програми
розвитку;
- підбір
матеріалів,
форм роботи
під час
організації
освітнього
процесу;
- проведення
консультацій
учасників
освітнього
процесу із
можливим
залученням
інших
фахівців;
- посилену
увагу з боку
психолога

викорис
тання
загальни
х
матеріал
ів
викорис
тання
загальни
х
підручни
ків
фінансув
ання
закупівлі
обладна
ння не
здійснює
ться

забезпечу
ється
загальних
універсал
ьний
дизайн
закладу
освіти
підходів
оцінювання з
урахуванням
можливості їх
адаптації та з
урахуванням
особливих
освітніх
потреб учня

на основі
загальних
критеріїв
оцінювання
на основі
загальних
підходів
оцінювання з
урахуванням
можливості їх
адаптації та з
урахуванням
особливих
освітніх
потреб учня

закладі освіти	-	супроводу закладу
потреба у	проведенн	; освіти до
створенні	я	учня;
незначних	регулярни	команда
пристосувань	х нарад-	психолого - створення
освітнього	консульта	- команди
середовища	цій	педагогічн психолого-
	педагогіч	ого педагогічног
	них	супроводу о супроводу;
оцінювання	працівник	проводить - не
досягнень	ів закладу	оцінку надаються
	освіти;	розвитку додаткові
	-	учня та корекційно-
	оцінюван	визначає розвиткові та
	ня	наданні психолого-
	вибраних	підтримки педагогічні
	методів;	першого послуги
	- надання	рівня або (заняття)
	консульта	рекоменду заняття
	тивної	є проводяться
	допомоги	звернутис за розкладом
	корекційн	я для класу
	им	проведенн
	педагогом	я
	,	комплексн
	вчителем-	ої
	логопедом	психолого
	,	-
	практични	педагогічн
	м	ої оцінки
	психолого	розвитку
	м;	особи до
	- надання	інклюзивн
	логопедич	о-
	них	ресурсног
	послуг в	о центру;
	логопедич	на підставі
	них	рішення
	пунктах	команди
	системи	психолого
	освіти	-
	відповідн	педагогічн
	о до	ого
	визначени	супроводу
	х потреб	щодо
	учня	надання
		підтримки
		першого
		рівня,
		складаєтьс
		я
		індивідуал
		ьна

програма
розвитку

Другий
рівень

(надає наявність бар'єрів створює фінансує підтримку необхідно викорис забезпечу на основі	ся (відповідно до ся ння в розробити та тання ється загальних	учням, різних сфер інклюзивн визначає освітнім виконати загальни універсал критеріїв	які розвитку), що ий клас ься у процесі індивідуальн х ьний оцінювання з	мають перешкоджають підтримка відповідн надається у програму підручни дизайн, у можливість	трудно успішному надається о до на підставі розвитку та ків для разі адаптації умов	щі II функціонуванню за умови потреб заяви індивідуальн навчання неможли проведення	ступен (навчання/ наявності учня для одного з ий вості оцінювання з	я взаємодії/ігровій висновку проведен батьків навчальний адаптаці його урахуванням	прояву діяльності/ ня (іншого план (за наявності) я забезпече особливих	(трудн мобільності) в о- (надання) законного наявності) х загальни ння - освітніх	легкого закладі освіти ресурсног о- корекційн представн учня х розумне потреб учня	ступен потреба у: о центру розвитков та передбачає ів та ванню, під час	я - здійсненні про комплекс психолог их та висновку ся: підручни облаштув проведення	прояву) комплексної психолого педагогіч о- психолого педагогіч занять - психолого педагогічн підтримка оцінювання	психолого педагогіч о- педагогіч у комплексн змісту адаптація оцінювання	оцінки розвитку - них психолого у педагогічн у зокрема ресурсної враховуються	особи в педагогіч занять - психолого у педагогічн підтримка адаптація	інклюзивно- ну оцінку (послуг), педагогічн підтримка м Брайля часом та	ресурсному розвитку особи оплати у оцінку педагогічних або (наприклад:	центрі; передбача асистента особи, закладу працівників збільшення	- створенні ється: вчителя наданого освіти ім часу на	приспосовань та інклюзивн - закупівлі о- консультатції виконання	освітнього проведенн допоміжн ресурсним - консультації м відповід завдань);	середовища я их засобів центром - до відповід зміна методів	(індивідуальної консульта для навчання учасників освітнього забезпечу тестування	програми цій навчання фахівцями доплати інклюзивн відповідн о до Закону України (формування	розвитку, навчання о центру; “Про повну середню аудіоформаті,	навчального учасників освітнього забезпечу ються доплати інклюзивн відповідн о до Закону України збільшеним	плану учня, освітнього забезпечу ються доплати інклюзивн відповідн о до Закону України шрифтом,	дизайну процесу з фахівцями доплати інклюзивн відповідн о до Закону України шрифтом	приміщень тощо о- процесу з фахівцями доплати інклюзивн відповідн о до Закону України Брайля тощо)	відповідно до потреб учня забезпечення учня допоміжними засобам и для навчання	потреб учня забезпечення учня допоміжними засобам и для навчання	відповідно до визначен их потреб	закупівл я обладна
--	---	--	--	--	---	---	---	--	---	---	--	---	--	---	--	---	---	--	--	---	---	--	---	---	--	---	---	---	---	---	--	--	--	----------------------------------	--------------------

навчально від 25
 го плану серпня
 учня 2004 р. №
 (відповідн 1096
 о до “Про
 потреби); встановле
 ння
 - розміру
 проведенн доплати
 я за окремі
 (надання) види
 корекційн педагогіч
 о- ної
 розвитков діяльност
 их та і”
 психолого (Офіційн
 - ий вісник
 педагогіч України,
 них занять 2004 р.,
 (послуг) № 34, ст.
 надається 2263)
 можливіст
 ь
 забезпече
 ння:
 -
 допоміжн
 ими
 засобами
 для
 навчання;
 - іншою
 підтримко
 ю
 відповідн
 о до
 потреб і
 можливос
 тей
 (соціальн
 их послуг
 тощо);
 -
 асистенто
 м вчителя
 відповідн
 о до
 потреб

- створення ння на
 команди 10
 психолого- відсотків
 педагогічног загально
 о супроводу ї суми
 надається до фінансов
 ої
 двох підтрим
 корекційно- ки
 розвиткових
 та
 психолого-
 педагогічних
 занять на
 тиждень
 заняття за
 розкладом
 класу та
 додаткові
 корекційно-
 розвиткові та
 психолого-
 педагогічні
 заняття (за
 окремим
 розкладом)
 призначаєтьс
 я асистент
 вчителя

(надаєть ся учням, які мають трудно щі III ступен я прояву (трудн ощі помірн ого ступен я прояву)	(відповідно до різних сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчанню/взаємо дії/ ігровій діяльності/ мобільності) в закладі освіти потреба у: - здійсненні комплексної психолого- педагогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно- ресурсному центрі;	створюєть ся інклюзивн ий клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивн о- ресурсног о центру про комплекс ну психолого - педагогіч ну оцінку розвитку особи передбача ється: - консульта ції учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивн о- ресурсног о центру;	фінансуєть ся визначаєть ся відповідн о до учня для проведен ня (надання) корекційн о- розвитков их та психолог о- педагогіч них занять (послуг), оплати послуг асистента вчителя, закупівлі допоміжн их засобів для навчання заклад освіти за рішенням команди психолог - педагогічн ого супроводу із залучення м до неї представн ика	підтримка освітньом у процесі надається на підставі заяви одного з батьків (інших законних представн иків) учня висновку про комплексн у психолого - педагогічн підтримка учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно- ресурсного центру, зокрема педагогічним и працівникам и закладів спеціальної освіти;	необхідно розробити та виконати індивідуальн у програму розвитку та індивідуальн ий навчальний план (за наявності) учня передбачаєть ся: - адаптація змісту навчання; - методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти - консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно- ресурсного центру, зокрема педагогічним и працівникам и закладів спеціальної освіти;	адаптації забезпечу ється загальних підручни ків для закладів загально ї середньо ї освіти та навчальн их матеріал ів (у тому числі надруко ваних шрифто м Брайля або збільшен им шрифто м); додатков і матеріал и для опанува ння освітньої програм и; спеціаль не обладна ння, допоміж ні засоби для навчанн я відповід но до визначен их потреб	на основі оцінювання з урахуванням індивідуально го навчального плану (за наявності) та можливості адаптації умов проведення оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури оцінювання за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань);	- створенні пристосувань освітнього середовища - розроблен ня індивідуа забезпечу ються доплати відповідн інклюзивн о- ресурсног о центру - посилена увага з боку психолога закупівл я обладна ння на зміна методів тестування (формування завдань в
---	--	--	---	--	--	---	---	---

(індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану учня, адаптації змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	льної програми розвитку та індивідуального навчального плану учня;	о до Закону України “Про повну загальну середню освіту” та постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	за погодженням з батьками (іншими законними представниками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахуванням кращих інтересів учня	закладу освіти; - створення команди психолого-педагогічного супроводу; - проведення відповідно до потреб учня занять з розвитку слухового та зорового сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо;	20 відсотків загальної суми фінансової підтримки	аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо)
- допоміжних засобах для навчання;	- проведення (надання) корекційної розвитування їх та психолога педагогічних занять (послуг);					
- додатковій підтримці;						
- присутності асистента вчителя						
можлива потреба в присутності асистента учня						
	- адаптація змісту навчання;					
	- забезпечення учня іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг супроводу особи з порушенням зору, порушенням опорно-рухового апарату та послуги перекладача жестової			- залучення ерготерапевта, психолога (поведінкового терапевта) тощо відповідно до визначеної потреби;		
				- використання спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативної комунікації, візуального розкладу тощо		

мови
тощо);

-
забезпече
ння
допоміжн
ими
засобами
для
навчання;

-
можливіст
ь
забезпече
ння
асистенто
м вчителя

надається до
чотирьох
корекційно-
розвиткових
та
психолого-
педагогічних
занять на
тиждень

заняття за
адаптованим
розкладом,
що
передбачає
відвідування
занять за
розкладом
класу та
додаткових
корекційно-
розвиткових
та
психолого-
педагогічних
занять

(за окремим
розкладом)
відповідно до
індивідуальн
ої програми
розвитку

призначаєтьс
я асистент
вчителя

асистент
учня
призначаєтьс
я відповідно
до
визначених
потреб

Четвер
тий
рівень

(надає наявність бар'єрів створює фінансува підтримка необхідно адаптаці забезпечу на основі
ся (відповідно до ся ння в розробити та я ється загальних
учням, різних сфер інклюзивн визначаєт освітньом виконати підручни універсал критеріїв
які розвитку), що ий клас ься у процесі індивідуальн ків для ьний оцінювання з
мають перешкоджають відповідн надається у програму закладів дизайн та урахуванням
трудно успішному о до на підставі розвитку та загально у разі індивідуально

щі IV ступеня прояву (труднощі тяжкого ступеня прояву)	функціонуванню (навчання/взаємодії/ігровій діяльності/ мобільності) в закладі освіти	підтримка надається за умов наявності висновку інклюзивної о-ресурсного центру про комплекс психолого-педагогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно-ресурсному центрі;	потреб учня для проведення (надання) корекційного розвитку їх та психолого-педагогічних (послуг), оплати послуг асистента, вчителя, закупівлі їх засобів навчання, фінансування базових соціальних послуг фінансування засновників розроблення індивідуальної програми розвитку та індивідуального забезпечення доплати за роботу в інклюзивному класі (надання) корекційного розвитку їх та психолого	заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня висновку про комплекс психолого-педагогічних (послуг), оплати послуг асистента, вчителя, наданого інклюзивних засобів навчання, заклад освіти за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу із залучення до неї представника інклюзивного ресурсного центру за погодженням з батьками (іншими законними представниками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного	індивідуальний навчальний план (за наявності) учня передбачається: модифікація або адаптація змісту навчання; - можлива зміна результатів навчання; - проведення відповідно до потреб учня занять з жестової мови та розвитку слухового сприймання, просторового орієнтування, тактильного сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо; - можливе використання альтернативних методів навчання та занять з самообслуговування; - залучення ерготерапевта, психолога (поведінково-го терапевта) тощо	ї середньої освіти його забезпечення - розумне пристосування, надрукованих шрифтом Брайля або збільшеним шрифтом), використання підручників для учнів з особливими освітніми потребами і матеріалів навчання, матеріалів опанування освітньої програми, в тому числі ігрові спеціальне обладнання, допоміжні засоби навчання відповідно до	неможливо навчального плану (за наявності) та можливості адаптації/ модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: - використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); - використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань; адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру
--	--	--	--	---	--	--	--

- педагогічних занять (послуг);	загальну середню освіту” та постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096	суміжного рівня підтримки з урахуванням кращих інтересів учня	відповідно до визначених потреб;	визначених їх потреб	оцінювання тощо
- адаптація або модифікація змісту навчання;	“Про встановлення іншої розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)		- використанн я спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативної комунікації, візуального розкладу тощо;	- закупівля обладнання на 35 відсотків загальної суми фінансової підтримки	тести повинні відповідати змісту модифікованої програми навчального предмета
- забезпечення учня іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг тощо);			- методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти		
- забезпечення допоміжними засобами для навчання;			- консультації учасників освітнього процесу з педагогічним и працівникам и інклюзивно-ресурсного центру чи іншими фахівцями;		
- використання спеціальних методів, технологій та прийомів,			- консультації з педагогічним и працівникам и спеціальних		

зокрема
вивчення
жестової
мови,
використа
ння
альтернат
ивних
методів
комунікац
ії;

-
можливіст
ь
забезпече
ння
асистенто
м вчителя

закладів
освіти;

- посилена
увага із
сторони
психолога
закладу
освіти до
батьків
(інших
законних
представникі
в) учня,
інших
учасників
освітнього
процесу
надається до
шести
корекційно-
розвиткових
та
психолого-
педагогічних
занять на
тиждень

заняття за
адаптованим
розкладом,
що
передбачає
відвідування
основних
занять за
розкладом
класу, деяких
предметів за
індивідуальн
им
розкладом
та/або
додаткових
корекційно-
розвиткових
та
психолого-
педагогічних
занять (за
окремим
розкладом)
відповідно до
індивідуальн
ої програми
розвитку

призначається
я асистент
вчителя

асистент
учня
призначається
я відповідно
до
визначених
потреб

П'ятий
рівень

(надаєть ся учням, які мають трудно щі V ступен я прояву (трудн ощі найтяж чого ступен я прояву)	наявність бар'єрів (відповідно до різних сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчанню/ взаємодії/ігровій діяльності/ мобільності) в закладі освіти потреба у: - здійсненні комплексної психолого- педагогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно- ресурсному центрі; - створенні приспосовань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану учня, адаптації і модифікацій змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	створюєть ся інклюзивн ий клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивн о- ресурсног о центру про комплекс ну психолого - педагогіч ну оцінку розвитку особи передбача ється: - проведенн я консульта цій учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивн о- ресурсног о центру; ком	фінансува ння надається на підставі заяви відповідн о до потреб учня для проведен ня (надання) корекційн о- про розвитков их та у психолог о- педагогіч них занять (послуг), оплати послуг асистента вчителя, закупівлі допоміжн их засобів для навчання, фінансува ння засновни ком	підтримка надається розробити та виконати індивідуальн у програму розвитку та індивідуальн ий навчальний план (за наявності) учня передбачаєть ся: - адаптація та/або модифікація змісту навчання; - зміна результатів навчання; - проведення відповідно до потреб учня занять з жестової мови та розвитку слухового сприймання, но до просторового орієнтування, їх тактильного сприймання, альтернативн ої	необхідно підручни забезпечу на основі ки для ється загальних критеріїв оцінювання з урахуванням індивідуально го навчального плану (за наявності) та можливості адаптації/ модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та змістом відповідно до потреб учня, що включає: - використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи
--	--	---	--	--	--

- допоміжних засобах для навчання;	- розроблен	облаштування освітнього	інклюзивного-ресурсного центру за погодженням з батьками (іншими законними представниками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахуванням кращих інтересів учня	комунікації тощо;	ння на 35 відсотків	усних завдань тощо);
- інших додаткових послугах та пристосування (наявність ресурсної кімнати тощо);	індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану;	о середовища забезпечуються доплати відповідно до Закону України “Про повну загальну середню освіту” та постанов Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	о-ресурсного центру за погодженням з батьками (іншими законними представниками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахуванням кращих інтересів учня	- можливе використання альтернативних методів навчання;	загальної суми фінансової підтримки	- використання засобів альтернативної комунікації під час формування завдань
- присутності асистента вчителя, асистента учня	- проведення (надання) корекційної-розвиткових та психологічних педагогічних занять (послуг);	- адаптація змісту навчання	учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахуванням кращих інтересів учня	- проведення занять з самообслуговування;	адaptaція/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо	адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо
	- забезпечення учня іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг тощо);	- забезпечення допоміжними засобами		- залучення ерготерапевта, психолога (поведінково-го терапевта) тощо відповідно до визначених потреб;		тести повинні відповідати змісту модифікованої програми навчального предмета
				- методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти		
				- консультації учасників освітнього		

для
навчання;

-
можливіст
ь
забезпече
ння
асистенто
м вчителя;

-
використа
ння
спеціальн
их
методів,
технологі
й та
прийомів,
зокрема
вивчення
жестової
мови,
використа
ння
альтернат
ивних
методів
комунікац
ії;

-
забезпече
ння
додаткови
ми
послугами
(асистента
учня
тощо)

процесу з
фахівцями
інклюзивно-
ресурсного
центру;

-
консультації
з
педагогічним
и
працівникам
и
спеціальних
закладів
освіти;

- посилена
увага з боку
психолога до
батьків
(інших
законних
представникі
в) учня,
інших
учасників
освітнього
процесу

надається до
восьми
корекційно-
розвиткових
та
психолого-
педагогічних
занять на
тиждень

навчання за
адаптованим
розкладом,
що
передбачає
відвідування
закладу
освіти
відповідно до
індивідуальн
ої програми
розвитку з
обов'язковим
періодичним
включенням
учня в
освітній

процес,
відвідування
учнем
заходів із
позашкільної
діяльності з
метою
соціалізації

призначаєтьс
я асистент
вчителя та
асистент
учня

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 483 від 26.04.2022, № 979 від 30.08.2022}

Додаток 2
до Порядку

ПРОТОКОЛ оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти

Додаток 3
до Порядку

Індивідуальна програма розвитку

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 30.08.2022}

Про затвердження Порядку організації
інклюзивного навчання у закладах загальної
середньої освіти
Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Форма
типового документа, Протокол, Програма від 15.09.2021 №
957

Редакція від **31.10.2025**, підстава — [1386-2025-п](#)

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/957-2021-%D0%BF>

Законодавство України
станом на 31.12.2025

чинний

957-2021-р

Документи та файли

- Сигнальний документ — [f509138n95.docx](#) від 21.09.21 17:00, 15 кб
- Сигнальний документ — [f509138n111.docx](#) від 13.09.22 11:05, 24 кб

Публікації документа

- Урядовий кур'єр від 16.09.2021 — № 179
- Офіційний вісник України від 01.10.2021 — 2021 р., № 76, стор. 106, стаття 4774, код акта 107263/2021